

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: martin.durdovic@soc.cas.cz

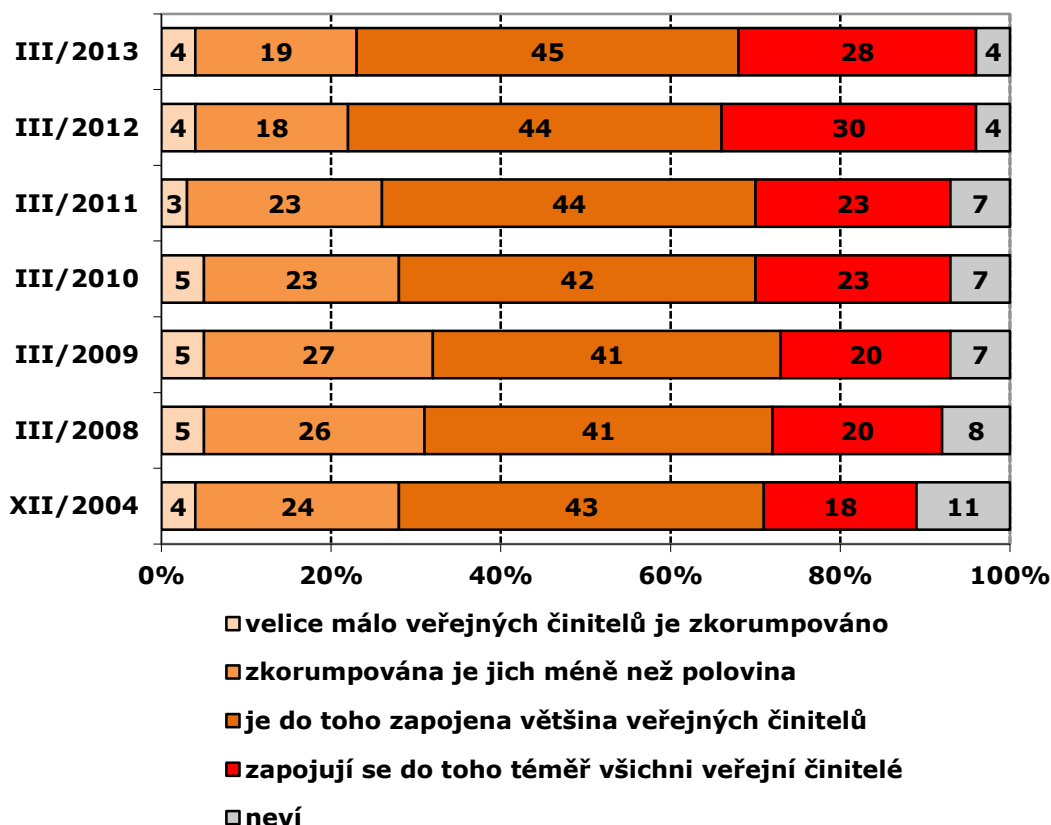
Názor na rozšířenost a míru korupce u veřejných činitelů a institucí – březen 2013

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v13-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>4. – 11. 3. 2013</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1059</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.38, OB.26</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>25. dubna 2013</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Martin Durdovič</i>

Do březnového šetření CVVM byly zařazeny otázky týkající se tématu korupce. Zjišťován byl názor občanů na rozšířenost braní úplatků mezi veřejnými činiteli a názor na míru korupce v různých institucích a oblastech veřejného života.

Jak je zřejmé z grafu 1, česká veřejnost braní úplatků vnímá jako velmi rozšířený jev. Zhruba tři čtvrtiny Čechů (73 %) se domnívají, že do korupce je zapojena většina nebo téměř všichni veřejní činitelé. Přibližně pětina populace (19 %) zastává o něco optimističtější názor, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů, podle 4 % dotázaných je korupce spíše výjimkou, zbývající 4 % tvoří odpovědi „neví“.

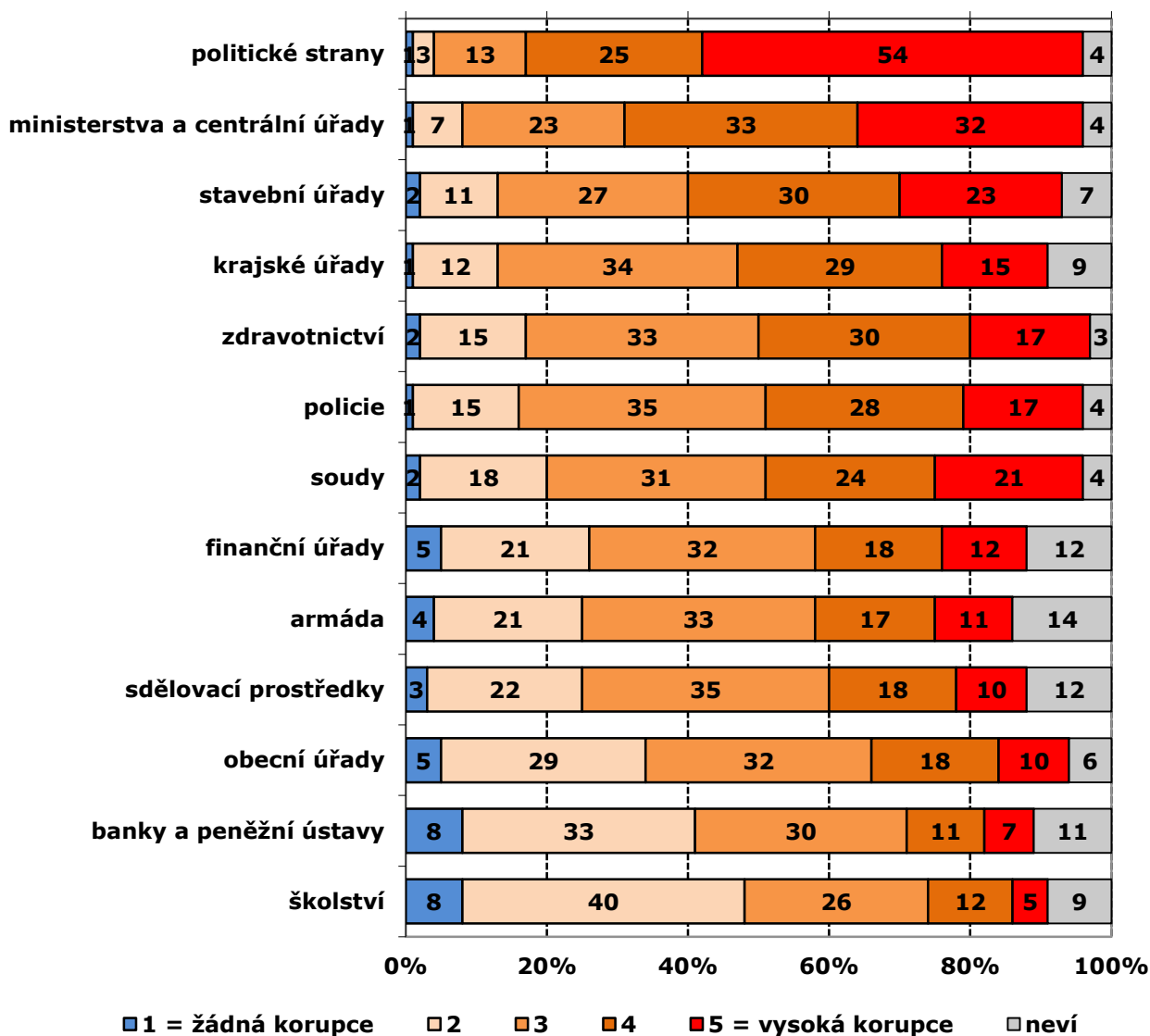
Graf 1. Rozšířenost braní úplatků a korupce mezi veřejnými činiteli¹

Ve srovnání s minulým rokem nedošlo v naměřených hodnotách k žádným významným posunům. Podobně jako loni jsou zjištěné hodnoty výrazněji než v letech 2004 až 2011 vychýleny směrem k názoru, že braní úplatků a korupce jsou mezi veřejnými činiteli rozšířeným jevem.

O tom, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů, jsou statisticky významně častěji přesvědčeni lidé s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním (myslí si to 29 % z nich) a lidé deklarující dobrou životní úroveň své domácnosti (myslí si to 25 % z nich). Mezi lidmi uvádějícími špatnou životní úroveň je naopak častěji zastoupen názor, že do korupce se zapojují všichni nebo téměř všichni veřejní činitelé (myslí si to 41 % z nich). Z hlediska pravolevé politické orientace se vyhranění příznivci pravice (zvl. voliči TOP 09) častěji domnívají, že zkorumpována je méně než polovina činitelů (myslí si to 29 % z těchto příznivců pravice), vyhranění příznivci levice (zvl. voliči KSČM) naopak častěji mají za to, že do korupce jsou zapojeni téměř všichni veřejní činitelé (myslí si to 36 % z těchto příznivců levice).

Graf 2 shrnuje mínění občanů o míře korupce v institucích a oblastech veřejného života. Obecně jen minimum lidí připouští, že by takováto korupce neexistovala a u většiny položek je menšinový rovněž názor, že se vyskytuje pouze v malé míře (tj. známka 2).

¹ Znění otázky: „Jak rozšířené je podle Vás v této zemi braní úplatků a korupce? Velice málo veřejných činitelů je zkorumpováno, zkorumpována je jich méně než polovina, je do toho zapojena většina veřejných činitelů, zapojují se do toho téměř všichni veřejní činitelé?“

Graf 2. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života²

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Data řazena podle průměrné známky z odpovědí 1 až 5. Odpovědi „neví“ do průměru nejsou zahrnuty.

Ze srovnání výrazně nejhůře vycházejí politické strany, u nichž jsou o nejvyšší nebo téměř nejvyšší míře korupce (tj. známky 4 a 5) přesvědčeny přibližně čtyři pětiny Čechů (79 %). Nejvyšší nebo téměř nejvyšší míru korupce si ale asi dvě třetiny lidí (65 %) spojují také s ministerstvy a centrálními úřady a zhruba polovina populace (53 %) se stavebními úřady. Ze sledovaných institucí a oblastí je za relativně nejméně zkorumpovanou pokládána oblast školství, které 48 % dotázaných vystavuje známku 1 nebo 2. O něco příznivěji jsou z hlediska možné zkorumpovanosti vnímány také banky a peněžní ústavy a obecní úřady. Celkově ale kromě oblasti školství u všech hodnocených oblastí a institucí převažují (většinou výrazně) známky 3 a horší.

² Znění otázky: „Řekněte prosím, které z následujících institucí a oblastí veřejného života jsou podle Vás zasaženy korupcí. Obodujte je pomocí stupnice, kde jednička znamená žádnou korupci, pětka znamená korupci vysokou.“ Seznam institucí a oblastí veřejného života je uveden v grafu 2.

Tabulka 1. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života (časové srovnání průměrných známek)

	průměrná známka v roce 2001	průměrná známka v roce 2005	průměrná známka v roce 2011	průměrná známka v roce 2012	průměrná známka v roce 2013
politické strany	4,02	4,16	4,09	4,36	4,32
ministerstva a centrální úřady	3,68	3,77	3,69	3,98	3,95
stavební úřady	-	3,68	3,65	3,64	3,66
krajské úřady	-	3,34	3,34	3,46	3,49
zdravotnictví	3,03	3,24	3,31	3,51	3,46
policie	3,61	3,86	3,5	3,48	3,45
soudy	3,22	3,47	3,25	3,44	3,44
finanční úřady	-	3,11	3	3,08	3,14
armáda	3,34	2,9	3,34	3,21	3,13
sdělovací prostředky	3,07	2,81	2,84	3,01	3,1
obecní úřady	2,75	3,05	2,95	3,02	3
banky a peněžní ústavy	3,65	3,03	2,61	2,71	2,76
školství	2,42	2,61	2,47	2,79	2,61

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Letošní průměrné známky, u nichž oproti loňskému roku došlo ke změně hodnoty o více než 0,1 bodu, jsou zvýrazněny zeleně (pokles) a červeně (nárůst).

Tabulka 1 prezentuje hodnocení míry korupce v institucích a oblastech veřejného života z hlediska vývoje v čase. Výsledky letošního měření ve srovnání s loňským rokem nepřinesly téměř žádné významné změny hodnot, s výjimkou školství, kde došlo k vylepšení průměrné známky.

Výzkum celkově dokládá, že čeští občané vnímají rozšířenost a míru korupce veřejných činitelů a institucí jako závažné problémy, které zatím nejsou uspokojivě řešeny.